

Эренлардин сес

Газет 2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

РД - дин Докъузпара райондин общественно - политический газет.
Общественно-политическая газета Докъузпаринского района РД.

№ 37 (655) 17 - Сентябрь, Арбе, 2014 - йис. Къимет 3 манат

15-сентябрь - Дагъустандин халкъарин садвилни югь!

«Докъузпара район» муниципальный тешкилатдин Къил К.С. Абасован ТЕБРИК

Гъурметлу районэгълияр! Россиядин шийи тарихда гзаф пешекарвилини ва вакъайрин суварар къейд авун шад мярекайриз элкьвенва. Амма чи чилин халкъарин дуствал мягъкемарунин рекъай чакъ авай суварар са акъван гзаф туш. 2010-йисан декабрдиз кыле фейи, Дагъустанда яшамин жезвай вири халкъарин III съезда меслятдалди, Дагъустандин халкъар сад хъунин сувар арадиз атана. 2011-йисан 6-июлдиз Президентдин Указдалди 15-сентябрь шадвилни суварин йикъаз элкьвенва. И Югь «Дагъустандин халкъарин садвал» чи дагъви миллетар сад хъунин, дуствал мягъкемарунин, руьгъдин винизвал хкажунин рекъай гзаф метлеблудия. Мадни, алай йисуз чна Дагъустандиз гъахъай экстремистар чукурайдалай инихъ 15 йисаз талукъ тир мярекатар шад гъалара къейднай. Чна-дагъустанвийри хаталу душмандив чи ата-бубайрилай инихъ амай адетрик, културадик ва ватандик хуькуьриз тунач, абур тергни авунай. Заз чи милли тарихдин и лишанлу сувар Къез рикъин сидкъидай мубарак ийиз кланзава. Къуй Къехъ, азиз районэгълияр, мягъкем чандин сагъламвал, зегъметда агалкъунар хъурай! Къуй (Урусиятди) ва Дагъустанди, абурухъ галаз чи райондини аваданвилтихъ цуьк акъудрай! Амин...

Дагъустандин халкъарин садвилдиз талукъ гуьруьш

12 сентябрдин сятдин шудаз Докъузпара райондин администрациядин актовий залда Дагъустандин чилел гужуналди гъахъай террористар клукърайдилай инихъ 15 йис тамам хъуниз талукъ яз семинар – совешание кыле фена.

И совешаниедал республикадин векилар – къилин администрациядин ва РД – дин Правительстводин контрольно – финансовый управленидин къилин заместитель Нюсрет Омаров ва ДГТУ-дин члехи муаллим Рамиля

Ремиханова атанвай.

Мярекат Нюсрет Омарова ачухна. Ада къейдайвал, 1999 йисан август – сентябрь варцара чи республикадин чилел фейи

гьерекатри, Дагъустандин халкъдин саввал ва жуърэтлувал, хайи чил кIан хъун къалурна. Дагъустандин халкъдин игитвилдин кIвалахдиз Россиядин регъбер Владимир Путин лап еке къимет гана: «Дагъустандин регъберри республикадин гьалар гуьнгьуна хутун себеб яз, Россия кIвачел акъалдар хъавунни рягъатдиз киле фена. Россиядин гьукуматдин къуват, авторитет ва дережа хкаж хъхъуниз Дагъустанди къетледаказ таъсирна. И четин юкъара дагъустанвийри чпин жуърэтлувал

къалурна. Уьлкведин регъбердиз хъиз, зазни, дагъустанвийрин килихди екез куьмек гана».

Рамиля Ремихановади, 1999 йисуз Цумада, Ботлих, Новоласк ва Буйнакский района киле фей ягъунрикай галай-галайвал ихтилата.

Террористар Дагъустандиз гужуналди гъахъун, гзаф вахтуналди ва фагъумлудаказ гъазурвал акуна килиз акъуднавай теракт тирди къейдна. 1999 йисан август – сентябрь варцара киле фейи ягъуна 2,5 агъур агакъна террористар тергна. Россиядин

аскеррин арадани еке телефвилер хъана – 279 солдат телеф хъана ва 800 херер. Ягъунар киле фейи района 1850 кIвал барбатIнавай. Санлай къачурла, и теракди республикадин экономикадиз 2,5 млрд. манатдин зиян гана.

Террористрин сифте везифа – Дагъустандин халкъ Россиядин зулумдикай азадун тир. Амма дагъустанвийри, Россиядин Конституциядин дережа хвена, гьукуматдин къушунар агакъалди, террористрин велик пад куьна.

Август – сентябрь варцара Дагъустанда киле фейи ягъунрин нетижада, 106 дагъустанви «За Мужество», 42 – «За заслуги перед Отечеством II степени», 16 – «За Отвагу» орденриз ва 8 дагъустанви игитвилдин тIвардиз лайихлу хъана.

Эхирдай, Докъузпара райондин администрациядин килин хатасузвили рекъай кIвалах тухузвай заместитель ва 1999 йисуз Дагъустанда киле фейи ягъунрин иштиракчи К.Мегъединова, Докъузпара района терроризмдин ва экстремизмдин аксина киле тухузвай кIвалахикай ихтилатна.

М. ЭМИРЧУБАНОВ

Садвилдин сувар къейдна

Жегъил сувар ятлани, Дагъларин уьлкведин халкъари и къетлен югъ йис-сандавай хъсандаказ ва гурлудаказ къейдзава. Им 2011-йисан июлдин вацра республикадин килин акъудай къарардал асаслу яз, гъар йисан 15-сентябрдиз къейдзавай Дагъустандин халкъарин садвилдин югъ я. Са рахунни алачиз, гзаф къадардин миллетар яшамиш жезвай республикада ихтин жуьредин сувар къейд авунихъ къетлен метлеб ава.

Дуствални стхавал килин ярждиз элкьвенвай садвилдин сувар докъузпаравийри и йисуз Миграгърин юкъван мектебда шад гьалара, тешкилувилелди 13-сентябрдиз къейдна. Ана муаллими, ученикри, райондин медениятдин управленидин начальник Б.Бабаева, хуьрун

администрациядин кил Ф.Абдуллаева, райондин СМИ-дин векидри, чкадин ашукъри, манидарри, музыкантри ва хейлин масабуру иштиракна.

Ачух майдандал суварин мярекат тухудалди вилик, мектебдин килин дегълизда, мярекатдин

сергятра аваз мектебдин музейдин, чпел гъар сада итиж желбдай затларни раиж авуна. Художниквилини жигъетдай вичихъ къетлен бажарагъ авай Якъудин Ражабова музейдин къадим ва дагъви халкъдин дуланажагъдихъ галаз алакълу затларикай ашкъидивди суъгъбетна, абурун тварар раижна, килигун патал алтлуш хъанвайбурун суалриз жавабарни гана.

Къалурай затларик чпихъ малум тушир тарих авай къадим хъенчин ва цурун къапар, жуъреба-жуъре безекар, шаламар, дулахар, чкадин художникри члугунвай итижлу суъретар квай. Столрал акурла цларан яд къведай лезги халкъдин жуъреба-жуъре милли тлуънар, няметар ва чкадин бегъердин майвар алай.

Къетлен сувар Дагъустандин гимнлай башламиш хъана. Мяркат киле тухунив эгечлай 8-классда клелзавай учениця К.Агъмедова ва Г.Генжалиева майланда экъечна ва сифте гаф мектебдин директор Шагъуба Абасова гана.

- Гъурметлу суварин иштиракчияр, къватл хъанвайбур! – лагъана директорди. – Гъаишалуъ чи садвилини лишандиз элкъедай Дагъустандин халкъарин садвилини югъ за квез виридаз риклин сидкъидай мубаракзава!

Ватан хаталувилик акаатай члавуз Дагъустандин халкъари чпин итимвилини къегъалвилини, садвилини тешкиллувилини чешне къетлен тегъерда алем тирвал раижна. Несибдиз атай тарихдин эвер гунри чи руъгъдин ципилвал, къанажагъдин тамамвал, эдебдинни ахлакъдин бинеирин мягкъемвал синагъдай акъуддай члавуз дагъустанвийрихъ камаллувални мергъяматлувал, сабурувални дурумлувал гъаиша бес къадарда аваз хъана.

Дагъустандин халкъарин садвилини югъ – им гъар са дагъустанвидин сувар я. Республикадин умуми и сувариз чна квез чи адетар, меденият, милли пекер рикел хъуниз ва вири халкъарин шад гъаларин мярекатдик акахъуниз эвер гузва. Ватандашриз сагъламвални

регъимлувал ва Дагъустан твар алай чи умуми къвале ислягъвални баришугъвал хъунухъ тлалабна кланда гъар сада. Клан хъухъ Ватан, дамах ая адал ва чи ата-бубайри хвейи хъиз хъунни ая! Асайишвални абалвал хъурай чи республикада. Мад сеферда сувар мубаракрай!

- Гъа са вахтунда за квез вирибуруз «Докъузпара район» МО-дин кил Керимхан Абасован, райондин администрациядин ва образованидин управленидин начальник Гъвейибег Шагъевеледован патайни кылди къенин сувар – Дагъустандин халкъарин садвилини югъ тебрикзава, - алава хъувуна Шагъуба Абасова.

Аялри Хуъруъг Тагъиран «Ватан» шиир клелна, 7-классдин ученицади «Буба» мани тамамарна. Майдан ихтиярда гъатай милли пекер алай 7-классдин ученикри мярекат къуълерин, манирин, шиирин гурлу межлисиз тешпигъарна. Гъа и классда клелзавай аялри къалурай «Ша, чун дустар жен» маракълу нумра суварин иштиракчийри иллаки еке гъевесдивди къабулна.

Нубатралди чпиз гаф гайила микрофондихъ атай географиядин муаллим Роза Къурбалиевади ва психолог Лида Абасовади сувар тебрикуни келимайрихъ галаз сад яз адан тарихдикай, къетленвилерикай куъредди

ихтипатна.

Мяркат киле физвай вахтунда мектебдин директордини тешкилатчиди мектебдин музей ачухуник чпин пай кутур, гъарда вичихъ авай экспонатар аниз гъаин ученикриз абурун гъевес хкажунин лишан яз пишкешар, грамотаяр гана.

7-классрин ученикри 1999-йисуз Дагъустан республикадин мулклар гужалди сукулмиш хъайи б а н д ф о р м и р о в а н и я р барбатлайдалай инихъ 15 йис тамам хъуниз талукъ яз а члаван вакъиярни рикел хкана. Террористрин дестейри гъужум авурла чи аскерри мидяйриз ягъунар къур къегъалвилерикай, бандитриз рум гайивиликай нубатралди ихтипатна.

Ингъе шад мярекат акалтлардай вахтни мукъвал хъана.

- И лишанлу сувар къейд авуналди, чна гъаф миллирикай ибарат тир Дагъустандин халкъарихъ галаз садвал, дуствал ва баришугъвал мягкъемарзава. Къуй алемдал анжах ислягъвили агъавал авурай, халкъарин дуствилини садвилини алакълуяр мягкъембур хъурай! – лагъана суварин мярекатдал нукътла эцигай Мишрагърин мектебдин тешкилатчи Якъудин муаллимди.

Куругъли ФЕРЗАЛИЕВ

Дагъустандин халкъарин битаввал ва садвал тупламиш хъунин чешмейрив

15-сентябрдиз вири Дагъустанда халкъарин садвилдин Югъ шад гьалара къаршилимишзава. Ам сифте яз, «Кайнатдин хар» тахаллус алай Ирандин шагъ, сердер Надир-шагъан къушунар кукIварайдалай инихъ 270 йис тамам хъунихъ галаз алакьалу яз, 2011-йисалай кьейдзава. Гьа и йисуз Лак райондин Къумух хуьруьн сергьатра дагъустанвийрин сад тир къушунриз дестейриз регьбервал гайи хан Мургузали Къазикъумухвидиз кьегьалрин пантеон галаз еке гуьмбет хкажна. 2010-йисан декабрдиз киле фейи Дагъустандин халкъарин III съездал винидихъ кьейднавай суварин гьакьиндай кьарар къабулна. 2011-йисан

июлдиз Дагъустандин Президент Мегьамедсалам Мегьамедова Дагъустандин халкъарин садвилдин Югъ суварин гьалара кьейд авун патал фармандал къул чIугуна. Цувад йис идалай вилик, 1999-йисуз къунши Чечнядин республикада кардик квай экстремистрин терефдарри Дагъустандал гьужумнай. И имтигьанра дагъустанвийри, вири миллетрин гуьгьуьллу ополченцийрин дестейри душмандиз, гьиле яракъ къуна, дяведалди жавабни хгана, абурун мурад Дагъустандин бине чукIурун, миллетар сад-садал гьалдарун, динар сад-масадаз акси яз акъвазарун тир. Амма жаллатIриз и кардал чеб ягьламиш жезвайди чизвачир.

Дагъустанди багъишдач чаз

Итимдин нефс къати ятIа,
ТIвар лекъ яз, вич къатир ятIа(?)
Дагъви гафни са сир ятIа,
Дагъустанди багъишдач чаз.
Чи бубайрин эдеб-намус
ТахъайтIа чи чешнедин мурз
Гьар миллетдин къилихда, дуст,
Дагъустанди багъишдач чаз.
РикIин сидкъи тахъайтIа пак,
КIватI авуртIа акъулда шак,
ХъайитIа чи дуствал фашал,
Дагъустанди багъишдач чаз.

Шагьбала ШАГЬБАЛАЕВ

Эдебиятдин дуствал - халкъарин дуствал

Советрин девирда лезги эдебиятдиз гзаф эсерар атана. Абур къилдин ктабар, шииррин подборкаяр яз чимилли прессада чапзавай (газетра, журналра). Къилди къачуртIа, Шагъ-Эмир Мурадова Низамидин, Гь. Цадасалин, Алирза Саидова М. Лермантован, Арбен Къардаша Расул Гьамзатован, Ф. Алиевдин, и

шIарарин авторди Абулькасим Фирдоусидин шиирар, гьикаятчи Межид Гьажиева Расул Гьамзатован «Зи Дагъустан», Л. Толстой «Севостополдин рассказар» лезги чIалаз таржума. Къенин юкъуз и кар шаирар тир Азиз Мирзебегова, Пакизат Фатуллаевади, Мердали Жалилова ва масабуру давамарзава.

Дагъустандин амай миллетрин эсеррин кьетIенвални, абур ни яратмишнаватIани, дуствиллиз тIебиятдин гуьзелвиллиз, дишегьлидиз авай кIанивиллиз бахшнава. И гьиссери вири шаирар садни ийизва. Агъадихъ ихътин эсеррин са шумуд чешне «ЭС» газет кIелзавайбурун фикирдизни гьизва.

Александр ПУШКИН

Вахт я, зи дуст! КIан я рикIиз
секинвал,-
Сятер, йикъар физва-вуч я
ийгинвал!
Уьмуьр санал тухун рикIе ава
чи,
Амма, килиг-ажал геле ава
чи.
Дуьньяда бахт авач, динжвал,
къаст ава
Зун эрзиман мурад рикIик
кваз ава-
Катиз кIан я юргъун лукIран
зи чандиз
Жафани кеф авай яргьал
макандиз.

Урус чIалай.

Нуредин ЮСУПОВ

Гьа са гафар

-Яда, гичин къачуна
Яд гьваш, кIвале яд авач.
-Лап хуш аваз фидай зун,
Амма кIвачел затI алач.
-
ЯтIа алуки чекмеяр,
Ацукъ мийир секин яз.
-Лап хуш аваз алукидай,
Амма кIвачер чиркин я.

КIвале запун-затI ава.
-Лап хуш аваз чухъуьдай,
Амма кIвале яд авач.
-ЯтIа гичин къачуна,
Яд гьваш, кIвале яд авач.
(Вучда гьа са гафар я,
Лугъуникай дад авач.)

-ЯтIа, чухъуьх кIвачер на,

Лак чIалай.

Бадрудин МЕГЪАМЕДОВ

РикI-са бици, гакIни хцIу
гичин я,
Ада сирер ачухзава
дерин тир.
Вилиз таквар са чешмеди
секин яз,
Ам гиссерай ацIурзава
якин тир.
И гичинди ашукъвилихъ
гьарарат
Хьанвай руьгъдин
къезиларда гьам,
туьк хьиз.
Икьван къелечI безекдиз
са хасарат
Тахьун патал яхъ гьиле ам
назикдиз.

Къумукъ чIалай.

Фазу АЛИЕВА

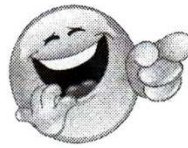
Къегьалвал

Са куьникайни кичIе
тахьун замин я
Агалкъунрин, гьалибвилдин
гьунардин.
Къегьалвал чаз гена артух
лазим я,
Зур гузватIа терс
тIурфанри пайгардиз.
Ви куьмекдиз атай чIавуз
къегьалвал
КIусни къулухъ чIугвадач
ви жезбиди.
Манийвилер квахьда,
гьиссна усалвал
Ваз виликди эверда пак
буржиди.
Вуна тазвай гел
басмишдач живери,
Тухудач ам зулун къати
селлери.
Амуькда ви уьмуьр, нурлуз
куз жеда,
Гележегдин несилриз экв
гуз жеда.

Авар чIалай.

Гьазурайди - Ш. ШАГЪБАЛАЕВ

Са тIимил хъвер

аквазвач хьй?

- Ам исягда хкведа.
- АкI ятIа, ам хкведалди за
къуна аквазда, гьич санихъни
ахъайдач.

* * *

* * *

Дустуни дустуниз лугъуза:
- Завай са вахтунда 10
шейникай фикир ийиз жеда.
Муькуьда хабар къазва:
- Эгер ички хъвайитIа?
- Ички хъвайитIа, анжах кIуьд.
- Вучиз?
- Мад ички хъвайидалай
къулухъ адакай фикир хъуьна
вучда къван!

* * *

Ресторандиз гьахъай итим са
столдихъ ацуькда. Официантди
атана:
- Багъишламиша, и стол
масада къуьна.
- Бес гьинва ам къунвайди, заз

Официант, инал ша къван. Им
шурва хьанач, гьакIан са яд хьана
хьй?

- ГьакIан яд туш, ргай яд я.

Хъвадайди туш

Студентди профессордивай
хабар къазва:
- Гуьгъуьналлай куь тарсуниз
татайтIа жеда?
- Эхъ, жеда.
- Куьне къейд ийидачни?
- Ваъ, за кIвалахал ерли
хъвадайди туш.

К.Къалажухви

САЖИДИН

НЕВЕ Я ЗУН

Архайралди Шам тир ватан,
Эхир къисмет яз Лезгистан,
Куьреда диб авай масан,
Эренлардин неве я зун!

Текипирхуьр-женнет макан,
Виридалай заз ам я кIан.
Велед ятIан СтIал мукан,
Эренлардин неве я зун!

Пир Сулейман-руьгъдин буба,
Пир Гьасан-Кьил я зурба,
Квевай яргъа ятIан уба,
Эренлардин неве я зун!

Сулейманан хуьр яз къисмет,
Шаирвилдин тIуьна нямет.
Пак ксариз гьизвай рагъмет,
Эренлардин неве я зун!

Багъа я заз гьар са мензил,
Гьар са дагъдин къакъан тир къил.
Гьина кIвачик авуртIан чил,
Эренлардин неве я зун!

Къуллугъ ийиз халкъдиз жуван,
ЧукIурзава шииррин ван.
Яшдиз юкьван, руьгъдиз жаван,
Эренлардин неве я зун!

ТIалабун я гьар садавай,
СтIалдал ша, чи ад авай!
Кефи даим яз шад авай,
Эренлардин неве я зун!

СтIал шаир-Сажидин тIвар,
Гьар гьамиша ахъа тир вар,
Лезги халкъдин хва бахтатар,
Эренлардин неве я зун!

ДУЪА - МУСУРМАНДИН ЯРАКЪ

Сад-садав агуднавай гъилин капашар хурудив къван хкажна мусурманди, анжах вичиз ван къведайвал явашдаказ, са вуч ятлани лугъзува. Эхъ, ада дуъа ийизва. А легъзеда лугъуз тежедай хътин секинвал ва ислягъвал жада. Вичин Халикъдихъ галаз рахун патал тлалабзавайдаз, садавайни машатиз жадач. Адаз жуван дердиникай, рикле авай сирерикай лагъайтла жада, Аллагъдиз вири ван къвезва, тлалабзавайдан дуъа къабудла ва шак алач гъелбетда, Вичин жавабни гуда.

Араб члалал «дугла» - им «тлалабун, тавакъу» лагъай члал я. Пак тир Къуръанда Аллагъ Таалади лугъзува (мана): «Завай тлалаба, За квез жаваб гуда» («Аль-Гъафир» сура, 60-аят).

Чи гъар са тлалабуниз Гъакимди чарасуз жаваб гузва. Гъатта чаз са дегишвални тежезвайди хъиз хъайитлани, им Аллагъдиз чи муьгтежедикай хабар авач лагъай члал туш. Мумкин я, чи тлалабун килиз акъудлай вахт алукъ тавуни.

Мугъаммад Пайгъамбарди (с.г.в.) лагъана: «Аллагъдиз дуъа авур инсандиз пудакай сад жада: я адаз клан хъайи шей гуда, я адан дуъа себеб яз адан гунагъдилай гъил къачуда, я туштла адаз Ахиратда хъсанвал хгуда». Чаз аквазвайвал, Шариатдиз акси тушир гъар гъи дуъадиз хъайитлани Регъимлу Аллагъди жаваб тагана тадач. Чна анжах сабур авуна, аси тахъана вилив хвена кланзава.

Чна ийизвай гъар са амал анжах Аллагъ патал риклин сидкьидай хъун чарасуз я. Аллагъдивай ийизвай тлалабун, члуру къастар авачир, риклин сидкьидай ийизвай виридалайни михъиди хъун лазим я. Лукранни адан Халикъдин арада анжах гъа ихътин алакъа хъайитла, нетижа хъсанди жада. Мусурмандин уьмуьрда гъаф шейер ахътин дуъадин нетижадилай асаслу жезва.

Чна ийизвай гъар са амалда чакъ, клевелай инанмишвал ва мягкъемвал хъана кланда. Дуъадани гъагъ я. Эгер тлалабзавайди вичин дуъа килиз акъатда лагъана инанмиш хъайитла, Аллагъди адан тлалабуниз жаваб тагана тадач. Аллагъдиз виридалайни кланида (с.г.в.) лагъана: «Жуван дуъадиз

жаваб гудайди инанмиш яз Аллагъдивай тлалаба».

Дуъади гъамиша, мусурман вичин Халикъдихъ галаз хъуниз мумкинвал гузва. Дуъа себеб яз, Аллагъдихъ галаз чи арада вилериз акван тийидай алакъа жезва. Пак тир Ктабда Аллагъди лугъзува (мана): «Муьтлуьгълуздаказ ва чинеба вичин Халикъдивай тлалаба. Гъакъикъатда, Адаз тахсиркарач клан туш. Чилел къайда хъайидалай къулукъ гъарамзада амалар чукурмир. Кичелла ва инанмиш яз Аллагъдивай тлалаба. Гъакъикъатда, Аллагъдин регъим хъсанвал ийизвайбуруз мукъва я» (Аль-Агъраф» сура, 55-56-аятар).

Аллагъ Таала Вичин лукларихъ галаз акъван регъимлу я хъи, а кардин чун гъавурда гъатун ва къимет гуз четин я. Ам чи диле-бубадилайни, чи багърийрилайни регъимлу я. Халикъди садрани Вичин лукларин кефи хадач, вучиз лагъайтла халкъарнавай шейерикай виридалайни Адаз кланиди инсан я.

Хъсан дуъаяр гъаф ава, амма виридалайни хъсанди михъи ва риклин сидкьидай авунвайди я. Гъадисла лугъзува: «Жуван дуъадиз жаваб гудайди инанмиш яз Аллагъдивай тлалаба ва чир хъухъ, Аллагъ Таалади дикъетсуз ва саймаз рикл авайдан тлалабуниз жаваб гузвач».

Аллагъди чи гъар са тлалабуниз жаваб гудайди чун шаклу хъана кландач, амма тек са Аллагъдал умудна вилив хвена кланда.

Аллагъдивай сагъламвал хъун

ва бедбахтвилерикай хъун патал тлалабзавай инсан Адаз хуш я. Дуъади къилел къвезвай мусибатрикай хуъзва. Аллагъди хъенвай къисметдикай анжах дуъадин куьмекдалди хкъечиз жада. Гъадисра лугъзувайвал, «дуъа тийизвай инсандикай Аллагъдиз хъел ава».

Умар ибн Хаттаба (вичелай Аллагъ рази хъурай) лагъана: «Аллагъдин Расулди (с.г.в.) дуъа ийидайла хкажай гъилерин капашар, чиний авадар тавунмаз агъуз хъийидачир». Ибн Аббаса (чпелай Аллагъ рази хъурай) лагъана: «Пайгъамбарди (с.г.в.) дуъа ийидайла гъилин капашар винел къуна сад-садав агудна къадай». Пайгъамбарди (с.г.в.) лагъана: «Дуъа ийидай вахтунда, къуй инсанри цавуз килигуникай чпин вилер хъурай, тахъайтла абур буьркъуь жада» («Игъйа Гъулум адлин», 3-том, 113-чин).

Расулаллагъди (с.г.в.) лагъана: «Аллагъдиз Вичин лукл клан хъайи вахтунда, адан дуъадин ван хъун патал ам (хажалатдив, азардив...) ахтармишзава». Бъзи вахтара чи къилел гъар жуьредин бедбахтвилер ва азарар гатум жада. Ибуру лагъайтла инсандин гунагъар михъи хъийизва, я туштла абур Аллагъди чун кланивилай, чи дуъадин ван хъана кланз рекъе твазва. Нетижада, гъадисла лугъзувайвал чна, хажалатрикай ва азаррикай азалун патал Халикъдиз дуъаяр ийизва.

Пайгъамбардин (с.г.в.) гъадисла лугъзува: «Лукран дуъа ва адан къилел къвезвай бедбахтвал, дяве тухузвай къве инсан хъиз Дувандин югъ алукъдалди ягъунра ава». Гъарданбир дуъа бедбахтвилин винел гъалиб жезва, амма бедбахтвили лукран дуъадин винел агъавална адан къилел къвезва.

Гъавилай, Аллагъдихъ ягъзвай муьминди бедбахтвилерикай азад хъун патал гъамиша, дуъаяр авуна кланзава. Пайгъамбардин (с.г.в.) маса гъадисла лугъзува: «Бедбахтвал цавунни чилин арада куьре хъанва. Лукла вичин Халикъдиз дуъа авур вахтунда а бедбахтвал алатзава».

Дуа ийндай хъсан чкаяр ва вахтар

Дуа къабулду лагъана умудлу жедай чкаяр ава. Месела, Кябе аквазай чка, Масжид аль-Гъарам, Масжид аль-Набавий, Масжид аль-Акъса мискИнрин къене, «Аль-АнГлам» сура къелдай вахтунда Халикдин кве тIварчин арада, Кябедал тIаваф ийидайла, Мултазама, Кябедин къене, Зам-зам хкатзавай чкадин патав ва ам хъвадай вахтунда, Сафа ва Марва тепейрин арада къекъедайла, Ибрагъиман (гI.с.) макъамдин къулхъ, Кябедин мизабдин кIаник, Арафат дагъдал, Муздалифадин ва Минадин дерейра, пайгъамбаррин (гI.с.), чIехи алимрин, шейхерин ва пирерин сурадин патав.

Адалай башкъа яз, дуаяр ийидай ва Аллагъдивай тIалабунардай тайин тир вахтарни ава. Абур, жуъмядин йиф ва югъ, азандинни икъаматдин ара, имамди хутба къелдай вахт, мажбури тир кIпарин гуьгъуьна, йифен пудан эхиримжи са паюннин вахт, ратиба кIпарин гуьгъуьна, экуьнин кIпунин вилик ва къулхъ вахтар, суварин кIпарин йифиз ва юкъуз, Рамазандин вахра сив ахъа хъувурла, къурбанд авурла, йисан сифте ва эхиримжи йикъар, Мигъраждин йиф, Бараатдин йиф, марф къвадайла, кIпуна саждадиз ва рукугъдиз феи вахтар, арбедин нисининни рагъдан кIпарин ара ва мсб.

Пайгъамбардин (с.гI.в.) ва авлиянрин арачивал авай дуа

Умар ибн Хаттабалай (вичелай Аллагъ рази хъурай) атанвай гъадисла дугъузва: «Адамай (гI.с.) гъалатI акъатайла ада лагъана: «Я Аллагъ, за Вавай тIалабзава Мугъаммадан гуьрметдай хъайитIани залай гъил къачу. А вахтунда Аллагъ Таалади лагъаналда: «Я Адам, ваз Мугъаммадакай гъикI хабар хъана За ам гъеле халкъар тавунвайди?» Адама (гI.с.) лагъана: «Я Аллагъ, Вуна зун халкъарна зи беденда руьгъ тур вахтунда за къил хъажна килигна, заз Паршдин дестекрал «Аллагъдиллай гъейри мад са иллагъни авач ва Мугъаммад Аллагъдин пайгъамбар я» гафар акуна. Вуна Ви тIварчин патав анжах виридалайни Ваз кIанидан тIвар кхъидайди зун гъавурда гъатна». Адалай къулхъ Аллагъди лагъана: «Вуна Адам гъакъикъат лагъана. Дугъриданни ам Заз виридалайни гъаф кIан я. За валай гъил къачуна. Эгер Мугъаммад (с.гI.в.) жедачиртIа За вунни

халкъдачир».

Килиг садра чи буба Адам пайгъамбардилай (гI.с.) Аллагъди анжах Мугъаммад Пайгъамбардин (с.гI.в.) гуьрметдай гъил къачуна. Къенин юкъуз чунни гъа жуьреда тIалабунар авуниз муьгъеж я.

Усман бин Хунайфа (вичелай Аллагъ рази хъурай) ахъайзавайвал, са сеферда Пайгъамбардин (с.гI.в.) патав вилериз экв таквазай инсан атана шел-хвал авуналда: «Зун герек чкайриз тухудай захъ са касни авач, гъавилий зал четинвилер асалтзава». Адаз Пайгъамбарди (с.гI.в.) жаваб хгана: «Вач фена дастамаз къачу ахпа кве къил капI авуна тIалаба: «Я Аллагъ, Ви регъимлу Пайгъамбар, Мугъаммад (с.гI.в.) чи арада туна за Вавай тIалабзава. Я Мугъаммад, за вун арачивиле къуна ви Аллагъдивай тIалабзава зи вилериз экв хкъедайвал. Я Аллагъ Пайгъамбардилай (с.гI.в.) зи тереф хъудайди ая». Гъадис ахъайзавай Усман бин Хунайфа дугъузва: «Аллагъдал къин хъуй, чун алай чкадиллай чкъуз агакънач, буьркъуьди вилериз экв акваз хтана».

Анас ибн Малика (вичелай Аллагъ рази хъурай) ахъайзава: «Са сеферда, Пайгъамбарди (с.гI.в.) жуъмядин вяз къелдай вахтунда мискИндиз са инсан атана Расулаллагъдин (с.гI.в.) вилик аквазна лагъана: «Я Аллагъдин Расул (с.гI.в.), чи мал-девлет терг хъанва, вири рекъер кIев хъанва, къурагъвилер себев хъана чи девеяр азабрик ква ва чавай сиягъатдиз экъечIиз жезвач, Аллагъдивай тIалаба чаз марфар къун патал».

Гъа вахтунда Пайгъамбарди (с.гI.в.) кве гъилни хъажна лагъана: «Я Аллагъ чаз марф рекъе тур, Я Аллагъ чаз марф рекъе тур, Я Аллагъ чаз марф рекъе тур». Аллагъди адан (с.гI.в.) тIалабун къидиз акъудна, марф къвана. Къведай жуъмядиз вяз фидай вахтунда сада атана лагъана: «Я Аллагъдин Расул (с.гI.в.), марфар себев хъана атай селди чи мал-девлет тергнава, рекъер кIев хъанва, Аллагъдивай тIалаба марф аквазардайвал». А чIавуз Расулаллагъди (с.гI.в.) кве гъилни хъажна лагъана: «Я Аллагъ, чалай марф алуда». Са акваан вахт алатнач марф аквазна».

Вучиз Аллагъди чи дуьайриз жаваб гузвач?

И суалдиз Ибригъим ибн Адгъама (Аллагъдин регъимдик хъуй ам) акъалтIай жаваб гузва.

Са сеферда Басра шегъердин базардин куьнедай тIуз Адгъаман хва

Ибрагъим фидай вахтунда ам, инсанри алтIушна юкъва туна адавай жузуна: «Я Исгъакъан буба! Чна Халикъдивай тIалабзава амма чи тIалабуниз жаваб авач». Инсанриз, чпин дуьаяр къилиз вучиз акъатзавачтIа чириз кIанзавай. Ада абуроз ихътин жаваб гана: «*Къу рикIер цIуд шейини чIурнава:*

- *Сад лагъайди, квез Аллагъ авайди чизва, амма Адаи буйругъар куьне тунва.*

- *Къвед лагъайди, куьне Пайгъамбар (с.гI.в.) кIанзава дугъуьза, амма адан Суннадивай къерех жезва.*

- *Пуд лагъайди, куьне Къуръан кIелзава, амма адал амалзвач.*

- *Къуд лагъайди, куьне Аллагъди гъий няметар дадмишзава, амма Адаз шукур гъизвач.*

- *Вад лагъайди, куьне иблис чи душман я дугъуьза, амма гъадаз кIани амалар ийизва.*

- *Ругуд лагъайди, куьне Женнет гъакъикъат я дугъуьза, амма адз лайихлу амалар квехъ авач.*

- *Ирид лагъайди, куьне Жезееннем гъакъикъат я дугъуьза, амма адакай яргъа жедай амалар тавач.*

- *Муьжуб лагъайди, куьне къиникъ гъакъикъат тирди тестикъарзава, амма адз гъазур жезвач.*

- *КIубд лагъайди, экуьнлай башламишна жуван нукъсанриз фикир тагуз куьне, чарабурун нукъсанриз фикир гузва, абурукъай нис рахазва.*

- *ЦIуд лагъайди, куьне вичин къейибур кучудзава, амма абурукъай фикирзвачач.*

И цIуд насигъатда са шейини хкъуд тавуна вири ава. Дугъриданни, кве чи патав ацукънавай дуст, стха, хва — нияних ада чан ганвайди аквазва. Кучудиз физва, ахпа са шейини тахъайди хъиз секин рикI гъаз кIвализ хкъезва.

Пайгъамбардин (с.гI.в.) гъадисрай аквазайвал, инсандин къене гъарам шей амай къван ва бедендал гъарам партал аламай къван, адан дуьаяр ва кIпар Аллагъди къабулдач.

Къуй Регъимлу Аллагъди чун Вичин буйругъар къилиз акъудлай, мукъвал-мукъвал дуьаяр ийидай, гъарам шейерикай яргъа жедай инсанрикай авурай! Амин.

А. ЭМИРСУЛТАНОВ

**РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
«ДОКУЗПАРИНСКИЙ РАЙОН»
СОБРАНИЕ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА**

368750, сел. Усугчай

тел.: 22-338

№ 27-2

«16» сентября 2014г.

РЕШЕНИЕ

*27 -ой сессии районного собрания 5 созыва
«О внесении изменений в решение районного собрания о бюджете
МО «Докузпаринский район» на 2014 год:*

1. Внести в решение 24 – сессии Докузпаринского районного Собрания от 02.06.2014г. «О районном бюджете муниципального образования «Докузпаринский район» на 2014 год следующие изменения:

2. Утвердить уточненный бюджет на 2014 г.:

2.1. Доходы всего – 350 213 789,15 руб.

в т.ч.:

1. Дотации – 66 486 000 руб.

2. Субвенции – 236 242 739,97 руб.

3. Субсидии – 13 805 200 руб.

4. Собственные доходы – 26 257 310 руб.

5. Иные межбюджетные трансферты – 6 053 000 руб.

6. Остатки 2013г. – 1 369 539,18 руб.

2.2. Расходы всего – 350 213 789,15 руб.

в т.ч.:

1. Дотации – 66 486 000 руб.

2. Субвенции – 236 242 739,97 руб.

3. Субсидии – 13 805 200 руб.

4. Собственные доходы – 26 257 310 руб.

5. Иные межбюджетные трансферты – 6 053 000 руб.

6. Остатки 2013г. – 1 369 539,18 руб.

- Налог на доходы физических лиц - 21 455 000;

- Единый налог на вмененный доход - 58 000;

- Акцизы на ГСМ - 2 186 310;

- Налог на имущество физических лиц - 300 000;

- Земельный налог - 1 550 000;

- Государственная пошлина - 48 000;

- Неналоговые доходы и другие поступления - 660 000.

3. Уточненные расчетные показатели бюджета на 2014 год в разрезе учреждений прилагаются.

К.С.АБАСОВ, глава Муниципального района,
Председатель районного собрания.

**Скорая помощь ЦРБ Докузпаринского района
тел. 88726903000**

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдйлай акъатзава

Тешиклайбур:
райондин администрация
ва райондин Собрание

Учредители:
Администрация района
и районное Собрание

Кылин редактор:
Э.А.ГЪАЖИБЕКОВ

**Кылин редактордин
заместитель:**
М.Х. ЭМИРЧУБАНОВ

Жавабдар секретарь:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Хусуси корреспондентар:
Ш.О. ШАГЪБАЛАЕВ
К.Н.ФЕРЗАЛИЕВ

Верстка авурди
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Тираж 1200

**Редакциядинни макъалайрин
авторрин фикирар сад
тахъун мумкин я.
Макъалайрин делилрин
дуйъзвилрин паттахъай жаваб
авторри чпи гуда.
Макъалайриз рецензия гузвач
ва абур элкъвена вахкузвач.
Мадни, чпин макъалайра
дегишвилер тунал, кьилер
дегешарунал рази тушир
мухбирривай чна абур
редакциядиз ракъур тавун
талабзава.**

**Г а з е т а
зарегистрирована Южным
окружным управлением
Минпечати России**

**Регистрационный
номер ПИ № 10-4234.
Редакциядин адрес:**

**368750, Докъузпара
район, Усугъчай хуър,
тел.2-23-45**